

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ

Dr. PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. HINLEDER FELS. ÁKOS

ÜGYVÉD

SZÉPIROD. FÜMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Nyílt levél

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterhez.

Kegyelmes ur!

A székelység teméntelen bajait Nagyméltóságoddal ismertetni, szükségföldről tartjuk. Ezek egyrészeről személyes megjelenésekor, székelyföldi körutjában tájékozódott. Jól tudja, hogy a legújabb birtokrendezések, az erdőtvény kiméletlen alkalmazása és egyéb csapások, népünket a tönk szélére juttatták.

Nagyméltóságod szervezte és küldötte ki bajaink elosztatására, segítségünkre annak idején a miniszteri kirendeltséget, mely azonban — sajnos — mai napig is Marosvásárhelyen székel; ott tartja központját és első sorban annak áll szolgálatára. Ott, a hathatósabb mozgó erők tüzhelyénél sütik-főzik — látzólag — az egész Székelyföld ügyét-baját...

Legkevésbé sem irigykedünk Marosvásárhelyre, hiszen ott derék, jó magyar testvéreink is vannak s különösen a vezetőférfiak nagyrésze feltétlenül igaz, vérbeli székely. Csak az a megbocsátható, de részünkre káros hibájuk, hogy sokkal jobban szeretik a maguk városát és megyéjét, mint az egész Székelyföldet. Holott nekünk testvériesen mindnyájan egyért és egymindnyájáért kell küzdenünk, ha maradandó alkotásokat akarunk teremteni.

Nagyméltóságod állásánál, de atyai jó szívével fogva sem tett és nem tehet különbséget a Székelyföld lakossága között. Nem tűrheti azt, hogy a Székelyföld központja — annak szélén legyen. Csupán azért, mert ezt Marosvásárhely érdeke a más három székely vármegye rovására így szeretné, így szokta gyakorolni. Erre enged kézzel fogható következtetést azon körülmény is, hogy a Székelyföldre tervezett állami mintaméhes felállítását is — habár sok, figyelmet érdemlő felszólalás és kérvény szövege elene — Marosvásárhelynek sikerült megkaparintani... Ezt látszik bizonyítani az, hogy Nagyméltóságod közelebről jóváhagyási záradékkal látta el ama szerződést, melyet a székelyföldi kirendeltség Tóthfalusi József marosvásárhelyi lakossal a beállítandó állami mintaméhes tárgyában megkötött.

Kegyelmes ur! Ugron Zoltán földbirtokos, volt országgyűlési képviselő, vármegyénk közügyeinek egyik előkelő vezérémbere, a vármegyei gazdasági egyesület közgyűlésén ilyen formán nyilatkozott: Balogh Vilmos miniszteri tanácsos ur, a székelyföldi miniszteri megbízott Budapestről látja a székelység dolgait. Dr. Kóós Mihály titkár ur jogászmester és nem gazda. A kirendeltség vármegyei megbízottai pedig Dunántulról való gazdák, akik az ottani tudásukat itt érvényesíteni kevésbé képesek, mert nálunk mások a viszonyok.

Ez a kritika nem volt személyi élű, mert a személyeket mindnyájan nagyra becsüljük, de viszont a közérdeket véve alapul, igazság van benne. Bizonyítja a székelyföldi állami mintaméhes beállításáról való gondoskodás és még egyebek is. Ezért indítványozta Ugron Zoltán, hogy a székelyföldi kirendeltség vonassék be a vármegyei gazdasági egyesületek kötelekébe és a helyi viszonyokkal, a vármegyék multjával teljesen ismerős egyletekkel karöltve munkálkodjék. Ez egyrészt takarékosabb, másfelől pedig működésében eredményesebb is lenne.

Visszatérve a székelyföldi állami mintaméhes ügyére, amely most már „marosvásárhelyi“-vé válik, — épen úgy, mint a kereskedelmi és iparkamara s más oda erőszakolt és csak névleg székelyföldi intézményünk — nehány rövid vonásban kénytelenek vagyunk ecsetelni annak helytelen, az egész székelységre káros elhelyezését.

A székelység, mint értelmes, okos nép, sokat töprengett, kutatott, hogy nagy nyomorúságában új jövedelmi forrásra találjon. Ilyennek ismerte a Székelyföld növényzetéből évenként nyerhető zamatos mézet. A méhészkedés elsajátítása végett az állami vándortanítókat sűrű egy másutánban hívták előadások tartására. Sokan elmentek a gödöllői tanfolyamokra is, hogy a kellő ismeretet megszerezzék.

E közben meggyőződtek, saját kárukon tanulták meg, hogy a Gödöllőn, tehát meleg vidéken szerzett méhészeti ismeret, bármily kitűnően értékes is, a hűvös Székelyföldön azzal célt elérni, nem lehet.

Igy okulván, törhetetlen ki-

tartással kezdtek küzdeni, hogy a Székelyföld könnyen hozzá férhető földrajzi központján, a négy székely vármegye sajátos, hűvös légkörének megfelelő helyen, oda illő szakismeretekkel rendelkező székely méhészeti szakérővel, az állam székely méhészeti iskolát, mintaméhes állítson fel. De még álmukban sem gondoltak arra, hogy Marosvásárhely volna az így körvonalazott központ. Hiszen ez hasonló lett volna a régi jó oláhfalusi atyafiakról fönmaradt anekdotához, hogy „Koloszvár Oláhfaluhoz egy posta legyen...”

Biztak és biztunk a kirendeltség térkép- s helyrajzi ismeretében. De sajnos, a méhészet iskolájának ügye rossz irányt vett. Most is győzött — Marosvásárhely. Vesztett a Székelyföld három vármegyéje, mert a miniszteri kirendeltség kezdetől fogva azon erősködött, hogy az ő székhelyén legyen a mintaméhes, egyik kerület méhészeti tanítójának oda helyezéseivel. A székelyek kedve teljesen lelohadt, mert kezdeményezésük, kitartó munkálkodásukra végcsapást mért ezzel maga a kirendeltség. Végcsapást, mert ami meleg vidéken helyes, a hűvös vidékre káros.

Marosvásárhely messze kiesik a Székelyföld szélén, meleg vidéken fekszik. Tehát az ott szerzett méhészeti ismeret — épen mint a Gödöllőn nyert — nem értékesíthető a Székelyföld hűvös légkörében. A méhészeti kerületek tanítói is melegvidéki emberek, ott szerezték ismereteiket és így — fájdalmas szívevel mondhatjuk: Adtál uram esőt, de nincs köszönet benne...

Ha mindezen első és legfőbb fontosságú kérdésektől eltekintünk, még akkor is, hogy a szegény székelyt a Székelyföldtől oly távol eső Marosvásárhelyre akarják kényszeríteni (kétségkívül meg nem felelő oktatásra), ez egymagában a legkegyetlenebb gondolat, irgalmatlanság. Ennek értelme, alapja nincs. Egy fontos intézményt nem szabadna kiforgatni értékéből, elterelni közhasznú céljától csak azért, hogy a kirendeltség — semmi tekintetben meg nem felelő — székhelyén legyen felállítva.

Minden térképet, helyi viszonyokat ismerő, ép észszel bíró ember úgy látja, úgy tudja, hogy Udvarhelyvármegye a Székelyföld központján fekszik; a Székely-

kelyföld hűvös légkörébe is bele esik. A székely nép bármely irányból gyalogosan fölkeresheti, amint országos állatvásárait is fölkeresi. Ne engedje tehát Nagyméltóságod, hogy a „székelyföldi“-nek nevezett, de sok tekintetben „marosvásárhelyi“ kirendeltség ettől bármi okból — elzárja a székelyeket! Ne engedje, mert a székelység nem személyi ügyért, nem a kirendeltség ellen és nem Marosvásárhely elsőbbsége ellen küzd, hanem azért, hogy a székely nép igazi fölsegelésére szolgáljon; a méhészeti iskola valóban a székelységé legyen s a mint ezt — meggyőződéssel mondhatjuk — Nagyméltóságod is kívánja, ohajtja és követeli.

Kérjük, várjuk tehát Nagyméltóságod mindenkor jóindulatú, az egész székelység sorsát szívével viselő legsürgősebb bölcs intézkedését. Nehogy a székelység által oly sok kérelmezéssel felszínre hozott eme fontos mentési eszköztől — akarata ellenére — saját kezével foszssa meg székely népünket...

Igaz székely.

A politikai helyzetről.

* **Uj osztrák kormány alakult** báró Beck Miksa miniszterelnökségével a megbukott Hohenlohe herceg kormánya helyett.

* **Külgügyi új rend.** A nemzeti kormány hatása külgügyi képviselőnkben sem maradt el. Gróf Goluchowski Agenor külgügyminiszter az összes külföldön székelő magyar és osztrák nagykövetekhez és konzulokhoz rendeletet intézett, hogy magyar állampolgárokkal — magyarul érintkezzenek, illetőleg a követtség vagy konzulátus magyar nyelvet tudó tisztviselőjéhez utasítsák.

* **Kossuth Ferenc** magyar kereskedelemügyi miniszter megkorrigálja Kristóffy volt belügyér ukázatát. Kimondja közelebbi körrendeletében, hogy a sajtótermékeket, kivéve azokat, melyeknek elkobzását jogerős birói ílelet rendeli el, a postánál nem foglalhatják le s nem tartóztatják fel sem az ügyészségek, sem a rendőri hatóságok. A vonatokban pedig postaküldemények lefoglalása nem eszközölhető.

* **Tüzes viperanyelveket** lógnak dühtől tajtékozó szájukból a konctól elesett, vagyis az ideiglenes koncon még rágódó ex-haladó komondorok. Ugnak a nemzet vezéreire. Segítenek a nemzetiségi agitátoroknak, a kik Ausztria s minden más ország felé kacsintgatnak, csak a magyar

földet nem becsülik. Azt a földet, melyből táplálékukat szedték s a melyen velünk egyenlő levegőt szíznak és a hol bárkivel egyforma állampolgári jogokat élveznek. Szép hála, gyönyörű hazafiság. De hát ki várhat a megvadult ökörtől barátságos báránypöngést? A bivalytól tisztességtudást...

* A spanyol király ellen elkövetett merénylet tettesét Torejone községben elfogták. Mateo Morales a bombamerénylő anarchista, aki az őt kísérő rendőrt lelőtte s azután agyonlőtte magát is. Azonnal meghalt. A merénylő elfogására kifizűzött 20,000 pezeta díjat a meggyilkolt rendőr özvegye kapja. Alfonz király és Enna királyné nászünnepejéért pedig tovább folytatják.

Székely vasutat a székelységnek!

A Székely Társaságok Szövetsége a következő kérvényt intézte a magyar képviselőházhoz:

Mélyen tisztelt képviselőház!

A Székely Társaságok Szövetsége 1905. augusztus 22-én, Sepsiszentgyörgyön tartott közgyűlésében számot vetvén az erdélyrészi magyarság erősítésének nagy és fontos kérdésével, egy olyan nagy fontosságú transversalis vasut építésének szükségét hangoztatta, mely keleti hazarészünk főforgalmának a legtekintélyesebb magyar városokon át nyit utat s ezáltal a magyarság bodogulását, anyagi és erkölcsi gyarapodását segíti elő.

Meg is jelölte ezeket a városokat: Kolozsvár — Marosvásárhely — Székelyudvarhely — és Sepsiszentgyörgyben, ahonnan ez a vasut terv szerint a határon át a Feketetengerig vezetne.

Az a szomorú tapasztalat adott életet ezen gondolatnak és javaslatnak, immár tervnek, hogy a nevezett magyar városok, a melyek pedig rendeltetészerűleg állami érdekből vezető szerepre hivatvák délkeleti hazarészünkben, kizárattak

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TARCAJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Irta: Connert János, ford. Balásy Dénes.

(Minden jog föntartva.)

(36. folytatás.)

Az 1599 október 28-iki nagyszabados csata után a felszabadított székelyek kemény boszút álltak nemeseiken. Házaikat megdúlták, elégették, a lakosokat meggyilkolták⁷⁴ és lerombolták a két zabolavárat, Várhegy és Székelytámadt várát.

Mihály vajda rettentő kegyetlenségei annak folytatásaként aztán, erélyes tiltakozást keltettek az országban. Az uralkodásával elégedetlenek a tordai táborból felszólították a Mihály vajda elleni csatlakozásra a székelyeket. Megkapott szabadságaik biztosítását ígérték nekik.⁷⁵

Mintahogy e csatlakozásra a székelyek nem tudták magokat eltökélni, azért az oláh Mihálynak Básta⁷⁶ által való elűzése után a léczfalvi nemesek tábori gyűléséből kifolyólag, keményen meg kellett lakolniok. Először is az általuk nem rég lerombolt várak újjáépítésére kényszerítették őket. „Az építés alól a fejedelem, sem a nemesek, sem a lófők, sem a darabontok jószágai nincsenek fölmentve”.⁷⁷

E szerint a megszabadított székelyek ismét visszahelyeztettek a

nemcsak az európai, hanem a hazai forgalomból is és leszorultak a vagyonosodás és boldogulás utjáról; ellenben annál nagyobb, és a nemzeti érdekekre nézt hátrányos előnyökben részesítették az ugynevezett nemzetiségi városok, a melyek legtöbbször fővasutvonal főforgalma mellett élvezik a vagyonosodás és boldogulás áldásait.

A Székely Társaságok Szövetsége nemzetgazdasági szempontból, de magyar nemzeti érdekből is szükségesnek tartja ezen állapot megszüntetésével, a nevezett tisztán magyar városoknak főforgalmi vonalba való helyezését és semmiféle áldozatot nem tart nagynak, hogy ez keresztül vitessék. Egyrészt, mert a megjelölt útvonalban temérdek kincs vár kiaknázásra, értékesítésre, a mi a nemzet zömének munkát, keresetet biztosít, másrészt, mert elodázhatatlanul érkezett az ideje annak, hogy a magyar gépontok kulturális feladatuk magaslatára emeltesse, a honnan a nemzeti öntudat és erő sugározzék szerteszét a nyelvben, érzésben különböző népmilliók közé. Az említett magyar városok, nevezetesen: Maros-Vásárhely, Székelyudvarhely és Sepsiszentgyörgy egy-egy vicinálissal vannak az erdélyi részekben átfutó budapest—predeáli vonalhoz kötve, mely eme végállomásokról lecsapolt a forgalmat a nélkül, hogy csak csekély mértékben is hozzájárult volna azok fejlődéséhez. Sőt ezek a városok némely szempontból még hanyatlottak is. Ugyanis az azelőtt tekintélyes iparágak jórésztben megsemmisültek az import következtében, mely a kész áruk egész özönével árasztotta el kereskedelmi rakományainkat, minket pedig még a világgazdaság tarifális kedvezményeihez sem hozott közelebb, mert személy és áruforgalmunkra egyaránt rányomta a drágaság bélyegét. Az ország egyetlen vidékét sem sújtja annyira a tarifa-mizéria, — mit a szóban levő vicinálisok még fokoznak — mint a megközelíteni szándé-

kolt magyar városokat, különösen Háromszék- és Csikmegyék közönségét, ahonnan nem lehet a leghosszabb vonalszakasz tarifájával sem Budapestre vagy visszajutni, mert Brassón át már új jegyet kell váltani, a teheráru forgalomra pedig szintén tetemes fuvarkülönbözetet kell ráfizetni.

A határszéli részek, köztük a Székelyföld, ugyszólván áldozatul estek a vasutpolitikának az eléjük tolult forgalmi nehézségek miatt. Nem volt elég, hogy a vámfeltételek miatt elvesztettük a legközelebbi szomszéd oláhországi természetes piacunkat, a honnan a vámháboru bekövetkeztéig nagy mértékben élünk, hanem még az állam is fokozta hátrányainkat, velünk szemben tarifális nehézségeket támasztván. Nem szándékunk ezuttal a Kolozsvár—Marosvásárhely—Székelyudvarhely—Sepsiszentgyörgyön át a Feketetenger konstancai kikötőjébe irányított vasutvonal mellett elterülő és kiaknázásra, forgalomra váró értékekre rámutatni, a melyek e vonal jövedelmét feltétlenül biztosítják. Az 1902. évben Csiktusnádon tartott székely-kongresszus erre már rámutatott. De a felhozottak mellett igenis hangsúlyozzuk azt, hogy ipari és kereskedelmi érdekeink minket feltétlenül keletre utalnak és ez elől a nagy nemzeti feladat elől nem szabad ridegen elzárkoznunk, ha a tervbe vett ipari és kereskedelmi akció nyomán elhelyezni, pénzé tenni akarjuk mindazt, a mi eddig értéktelenül hever csak magában a Székelyföld területén is. A kérdés részletesebb megvilágítása céljából a J. alatt mély tisztelettel ide csatoljuk Borszékny Soma ny. miniszteri osztálytanácsosnak emlékiratát, melyben az összes kulturális és közgazdasági érdekek csoportosításával pénzügyi szempontból is megvilágítja e vasutvonal szükségességét.

Tiszteletteljes kérésünk az, hogy a mélyen tisztelt képviselőház mondja ki ezen vonal felépítésének szükségességét és állami érdekből biz-

tosítsa hozzá az anyagi eszközöket. Végül még arra kívánunk rámutatni, hogy ezen vasut 294 kilométer hosszúságban az említett városokon kívül 78 székely községen keresztül kétmilliót megközelítő magyar népnek jelentékenyen biztosítaná jövedelmét, a magyar állam legbiztosabb támaszát juttatván ezáltal azon helyzetbe, hogy az oly sokszor nagyértékűnek bizonyosult szerepét teljesen betölthesse.

Kérésünk megújítván, hazafias tisztelettel maradtunk a Székely Társaságok Szövetségének nevében.

1906. május 15-én.

Deák Lajos, Máthé József,
kir. tanácsos elnök, főtitkár.

Hála és elismerés, az egész székelység köszönete illeti a Székely Társaságok Szövetségét, hogy eme nagyfontosságú magyar nemzeti ügyet átértve, kérvényét a magyar képviselőházhoz juttatta Most immár a székelyföldi országos képviselőknél van a sor, hogy az ügyet elaludni ne engedjék, hanem lehetőleg sürgősen foglalkozzék vele az országgyűlés.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A „Székely-Udvarhely” előfizetőinek, kik több mint egy évtizeden át székely hazafias szeretettel támogatták lapunkat, mult heti számunkban ígéretet tettünk, hogy emlékül és ajándécul hangulatos zeneművet küldünk. A „Székely-Udvarhely” jubileumára Demeter Dénes által írt és Kertész Albertné F. Lujza által megzenésített, lapunk tíz éves multját igen találóan ecsetelő költeményt, rendes zeneműkiállításban mai számunkhoz csatoltuk mindazon előfizetőinknek, akik a folyó évre előfizettek, sőt azoknak is, kik egész évre nem fizettek ugyan elő, de hátralékban nincsenek. A kiknek ezen kedves ajándékot nem küldhettük meg, sziveskedjenek hátralékukat sürgősen kiegyenlíteni, hogy a pompás

matékat kölcsönözni ezeknek a végzéseknél. 1601-ben a kolozsvári országgyűlés (január 22-től febr. 8-ig) megparancsolja, hogy a jobbágyok a Székelyföldön is földesuraikhoz visszaállítandók,⁸¹ és elrendeli a primorok és primipilusok insurrectióját és minden tiz portáltól egy puskás kiállítását.⁸² A korábbi viszonyok tehát ismét helyökre zökkennék. Azonban ez az állapot sokáig nem tarthatott, mert az ország új és más rendjeinek szükségök lón megint a székelyek segédelmére; ezek aztán megint visszaadták a székelyeknek régi szabadságaikat s arról oklevelet is állítottak ki. Ide és ezekre vonatkozólag készített volt Báthori Zsigmond a Csik-Gyergyó-Kászon és Marosszéki székelyeknek szabadságaik visszaadásáról szóló egy-egy oklevelet.⁸³ A többi részekre nézve jobbágyságba. Ez valamely külön cikkelyben nincs ugyan kifejezve, de a székelyekre vonatkozó cikkelyekből mégis kiolvasható. Az okozott kárt a bünösöknek magoknak kellett megfizetni és pedig a szabad rendeknek a magukéból, a nemeseknek a jobbágyaikéből.⁸⁴

A földesurak büntetés alatt szedték el a jobbágyoktól fegyvereiket, Mihály által kiosztott fegyverek a fiskushoz szállítandók Gyulafehérvárra, a pénzzel megvásároltakat pedig a földesurak őrizték meg szükség esetére magoknál.⁸⁵ Az aranyos-

nem maradt fenn oklevél s a liber regius sem szól ilyesmiről, de valószínű, hogy azok is részesedtek a szabadságban, mert a következő időkben nincs jogi különbség eme székelyek s a többi hat szék között. Egyébként a Csik-Gyergyó-Kászon levele sincs benne a liber regiusban.

Maradandó jelentőségű volt a székelyek szabadságainak eme helyre és visszaállítása Báthori Zsigmond által, mert ez a rendelkezés nyújtott formát és szerzett alapot a XVII. században a székelyek alkotmányának alakulására nézve. Ebben a szabadságlevelében a fejedelem kiemeli „a nevezett Csikszék (és Marosszék) minden lakosait s az ők utódait és örököseit... a nem nemesek és jobbágyok rendéből (ex conditione plebeia et ignobili), ahová ők az idők igazságtalanságai folytán jutottak, kiemeljük a nemesek és minden mások hatalmából és áthelyezzük őket a mi igaz és szabad (Libertinorum) székelyeink rendjébe és állapotába (status et ordo) ... és fölmentjük jövedelmére nézve mindennemű census, taxa és kontribútiótól és ugy a rendes, mint a rendkívüli kamaranyereség fizetésétől, a tizedtől és a jobbágyok mindenféle szolgáltatételétől... Azt is megengedjük — folytatja tovább a rendelet, hogy nevezett szabadosaink... mindazon sérthetlenségeket, szabadságokat, jogokat, előjogokat,

széki székelyek hűségükért megjutalmazandók.⁸⁶ Az erdélyi fölkelő sereg ebben az időben a Székelyföld területén táborozott, megfelelő nyokiváltságokat és szokásokat, a melyeket az ők elődjei a néhai magyar királyok idejében élveztek, azokat jövedelmére is örök időkre élvezték... úgy mindazonáltal, hogy a mi nevezett szabadosaink, örököseik és az ők maradékaik jól és vitézileg (militariter) fölfegyverkezve minden hadjáratainkban, ugy a részleges, mint a generális expeditiókon, a mi és a mi utódaink Erdély fejedelmének parancsára megjelenni és miniket és a hazát szolgálni kötelesek lesznek”. „A vashányákat bizonyos emberekkel és alattvalókkal, kiket erre kiválasztunk, fogjuk gondoztatni”. „A havasi lázi legelőket minden rend régi szokás szerint szabadon használhatja”. „Hogy pedig a békeség és egyetértés a mi fentnevezett szabadosaink és nemeseink között, a kik együtt lagnak, állandó és örökké tartós legyen, kívánjuk, hogy mindkét részről következő pontok hiven és sértetlenül megtartassanak: először, hogy a mi szabadosaink illő tiszteletet mutassanak a nemesek iránt s ne merészeljék őket személyesen bántani s az őket jog és igazság szerint megillető ügyeikben, jószágaikon háborgatni és akadályozni”.

(Folyt. köv.)

kedden délután városunkban és környékén. Aztán hogyne vitte volna magával azt a nyivákoló malacot, mely sehogy sem tudott, sőt talán nem is jutott eszébe — partra mászni. A kaszánya körül pedig váltig integettek úgy a bivalynak, mint a malacnak a bákák, hogy kerüljön be hozzájuk, de az bizony tovább uszált a mosléknak is csunya Nagyküküllő piszkos áradatában.

— A bőrápolási szerek ártalmai

A «Jó Egészség» írja: A párisi orvosok most nagyon sokat foglalkoznak a bőrápolással. Dr. Renan, a párisi orvosok társaságában előadást tartott egy hölgyről, aki néhány doboz puder elhasználásától olyan súlyos mérgezést kapott, hogy a jobb keze teljesen megbénult, pedig ez a rizspor a legjobb parfümörök gyártmánya volt. A mérgezett hölgyet be is mutatta kartársainak az orvos; egy másik kollégája, Dr. Jullien ugyanakkor elmondta, hogy ő ismer több előkelő nőt, a kik a puder használatától lassankint gyomor- és bélmérgezést kaptak, de Jullien szerint nemcsak ez a baj, hanem az is, hogy majdnem minden asszony étvágytalansága a rossz puder és krém hatása. Ezért is az orvosok bizottságot küldöttek ki a rizspor-fajok vegyelmzése céljából. A bizottság az összes pudereket megvizsgálva, arra a megállapodásra jutott, hogy a puderek közül a higánnyal és az ólommal készítették nagy fokban ártalmasok, mert mérgesek. Az egyéb fehérítő anyagokkal készített puder ártalmatlansága középfokon van, mert nem mérgez ugyan, de korai ráncokat okoz. Egyedül a porcellánból készített puder ártalmatlan, melyet ma kizárólag csak Amerikában tudnak gyártani. A párisi piperesgyárosok szindikátusa minden erejéből meg akarja semmisíteni az orvos-társaságnak határozatát, ami nagyon is érthető, mert eddig évente 350 millió frank értékű pudert vittek ki a franciák külföldre, a mely összegtől most teljesen elestek, miután maga a párisi orvos-társaság az amerikai porcellánpuder jósága és teljes ártalmatlansága mellett döntött.

— **Kossuth-utca 31-ik szám.** Betegh Pál és Társa könyvnyomtató és könyvkötő intézetét **folyó évi április hó 24-től kezdve** Kossuth-utca 31. szám alá, a m. kir. postahivatallal átellenben levő saját házába helyezte át.

— Országos kirakóvásárok június havában a következő helységeiben és napokon lesznek:

7. Fogaras.
8. Barót, Felvinc.
9. Mártontelke.
11. Etéd, Márpod, Monora.
12. Gyalakuta.
13. Almakerék, Kolozsvár, Nagyekemező.
14. Szelistye.
15. Gyergyószentmiklós, Nagybaczon.
16. Kőröspatak, Zalatna.
17. Bágyon.
18. Marosvásárhely, Nagysink, Szászbanycza, Székelyudvarhely.
20. Szilágycseh.
21. Brassó.
22. Alsórákos, Alvincz, Csikkarczfalva, Görcsön, Kisselyk, Makfalva, Páncéleseh, Segesvár, Somkerék, Torda.
25. Hadad.
26. Gerend, Oláhlápos.
27. Maroskecze, Sepsiszentgyörgy, Szerdahely, Szinye, Teke.
28. Kápolnásfalu.
29. Hosszúfalva, Magyargyerőmonostor, Sajóudvarhely, Szilágysomlyó, Zabola.
30. Bonczhida, Csikszépvíz, Nagydísnód, Óradna.

Közbirtokossági ügyek.

Felhívás erdőbirtokosainkhoz. A Székelyföld közerdőbirtokosságait ismételtén figyelmeztetjük, hogy az állami erdőkezelés megszüntetése tárgyában, a „Székely Udvarhely” hasábjain kezdeményezett mozgalomhoz, csatlakozásukat most immár haladéktalanul jelentésük be. A lapunk mult számában kimutatott csatlakozókat pedig felkérjük, hogy közös mindnyájuk érdekében a kimutatásból hiányzó közbirtokosságok vezető embereit szólítsák fel és figyelmeztessék mulasztásuk következményeire. A képviselőházhoz küldendő kérvényt csakis azoknak küldhetjük meg, akik csatlakozásukat minél előbb bejelentik.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:
Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

2336—906. sz. szb.

Pályázati hirdetmény.

Siklód községben (székelykeresztúri járás) lemondás folytán a községi szülésznői állás megüresedven, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek azon megjegyzéssel, hogy az érdekeltek felzerelt folyamódványukat folyó évi június hó végéig annál is inkább adják be, mert a később érkezett folyamódványokat figyelembe venni nem fogom.

Ezen állással járó jövedelem:

1. Rendes fizetés 100 korona.
2. Lakbér 40 korona.
3. Minden egyes szüléstől egy véka tiszta gabona vagy 2 korona eljárási díj 8 napi kiszolgálás után.

Székelykeresztúr, 1906 május 23.
GÁLFFY, főszolgabíró.

Minden igaz székely Haurik-féle márciusi sört fogyaszt

— közvetlen a gyárból. Kitűnő zamatu; bármely hazai gyártmánnyal kiállja a versenyt. Olcsóság tekintetében felülmúlja valamennyit 25 literes hordóban 8 korona, 12 és fél literes hordóban 4 K. Palackozva is kapható. Gyár: Székelyudvarhelyt, Budvár-utca 1. szám

TULIPÁNOS

VIZSGAI IRÁSLAPOK!

nemzeti színű nyomtatással, igen finom magyar gyártmányu papiroson, kizárólag

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt

kaphatók. 5 százalék az Udvarhelyvármegyei Tanítók Otthona javára. 100 drb 1 K 50 f. Vidéki megrendeléseket a beérkezés napján, pontosan elintézzük. Mintákkal bárhova ingyen és bérmentve szolgálunk.

Bérbeadó előkelő szálloda.

Székelyudvarhelyt a kiváló jó forgalmu «Központi Szálloda» összes felszerelés-, berendezéssel — betegség miatt — több évre bérbeadó. Értekezni a tulajdonossal ott helyben lehet.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jöhrü fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentul saját nevem alatt folytatatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szives tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is úgy a szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kiváló minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődöm iránt tanusított szives pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos
fűszerkereskedő.

Mindenféle

bélyegzők

gyári aron és leggyorsabban szerezhetők be

Betegh Pál és Társa

könyv-, papir-, író- és rajzszerkeszkedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca. 31. sz.

Keletbélyegzők önnedvezővel; «Mercur» keletbélyegző forgatható ruggyanta szalaggal; «Hungária» keletbélyegző ruggyantából; «Egyetemes önnedvesítő» könnyű szerkezet, egészen rézből és rézpléhből, alanyozva; «Monitor» önnedvező, számozó és lapszámozó gépek.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszeráruban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszműárak, függő, fali és asztali lámpákban. Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb áron.

Mindig friss fűszerárak!

„Hermandol“ klozet-papír a legjobb!

HEGEDŰ, VONÓ, KELLÉKEK ÉS HUROR

SZIVAR-, SZIVARKA-,

DOHÁNYTÁRCÁK

ERSZÉNYEK ÉS PENZTÁRCÁK

MONOGRAMMOK levélpapír és fehérnemű bélyegzéshez, minden betűvel, 1 drb 1 kor. Kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Mesés és imakönyvek, zeneművek!

Papírok, írószerek, szivacsok!

Olcsó legyezők és diszműárak!

Képráma készítés!

Ablaküvegezés